

กฎหมายล้มละลาย

การบรรยายครั้งที่ ๑๐

โดย อาจารย์ ดร.กนก จุลมนต์

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

วันศุกร์ที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๖

ณ เนติบัณฑิตยสภา

การขอรับชำระหนี้ (ต่อ):

เหตุในการขยายระยะเวลาขึ้นคำขอรับชำระหนี้ตามกฎหมาย

ม. ๕๑/๑; ม. ๕๒

- ต้องพิจารณา ม.๑๕ และ ๑๐๕ (๓) ประกอบ
(๓๖๑/๑๑ โรงเรียนอนุบาล และ ๖๕๓๕/๓๔)
- เจ้าของที่แท้จริงมี ๒ ทางเลือก คือ ต้องร้องข้คดีทรัพย์ตาม ม. ๑๕๘
หรืออาจจะมายื่นคำขอรับชำระหนี้ตาม ม. ๕๒
- ม. ๑๑๕
- ม. ๑๒๒ + ม. ๒๒(๑) เช่น สิทธิตามส.จะชื้อจะขาย (๒๖๓๔/๓๕)

ม. ๕๓ คู่ ม. ๒๕ และ ๒๒ (๓) ประกอบ

การขอรับชำระหนี้ (ต่อ)

ม. ๕๓ คู่ ม. ๒๕ ประกอบ: ศาลฎีกาแปลความว่าเป็นดุลพินิจของจพท. ที่จะเชื่อว่าคดีที่ค้างพิจารณาหรือไม่ก็ได้

- ผู้ร้องยื่นฟ้องจล.กับพวกเป็นคดีแพ่ง ระหว่างพิจารณาศาลได้มีคำสั่ง พิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด จพท.ยื่นคำแถลงต่อศาลในคดีแพ่งว่า จพท. ไม่ขอเชื่อว่าคดีแทนจล. ขอให้จำหน่ายคดีเฉพาะจำเลย ผู้ร้อง แถลงคัดค้าน ขอให้ดำเนินคดีต่อไป ศาลมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการ พิเคราะห์ต่อไปตามคำคัดค้านของผู้ร้อง ย่อมมีผลเท่ากับศาล ไม่อนุญาตตามคำแถลงของจพท. กรณีดังกล่าวย่อมถือได้ว่าจพท. ได้เชื่อว่าคดีแทนจล.แล้ว (๑๕๑๖/๓๔)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๖๔/๒๕๕๓

- ...การที่ศาลเห็นว่าเจ้าหนี้ฟ้องทราบว่าจำเลยที่ ๒ ถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด และพ้นกำหนดเวลาที่ จห.จะขอรับชำระหนี้แล้ว การจำหน่ายคดีในส่วนของ จล. ๒ จะทำให้จห.ได้รับความเสียหาย จึงให้ยกคำร้องที่ไม่ประสงค์จะเข้าว่าคดีแทนจำเลยที่ ๒ ของจพท. เสีย มีผลเท่ากับว่าจพท. ได้เข้ามาว่าคดีแทนจำเลยที่ ๒ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๒๕ แล้ว...

เงื่อนไขหรือคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ที่จะมีสิทธิยื่นคำขอรับชำระหนี้

(ม.๕๔) พิจารณา ม. ๒๔ ประกอบ

- หนี้เกิดได้จากทั้งนิติกรรมและนิติเหตุ
- มีปัญหาว่า หลังจากที่ถูกหนี้ถูกพท.ในคดีล้มแล้ว ถ้ามีหนี้ที่เกิดขึ้นโดยนิติเหตุซึ่งถูกหนี้ต้องรับผิดชอบ เจ้าหน้าที่เหล่านั้นจะทำอย่างไร?
- ปัญหานี้เกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์ในคดีล้มละลายเป็นเจ้าของที่ดิน ทรัพย์ที่ยึดขายไม่ได้จนกว่าศาลจะพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย แต่เจ้าของที่ดินมีภาระที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตามพรบ. ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๕ (เดิม) มาตรา ๗ กรุงเทพมหานครมีอำนาจแจ้งให้จพท.ชำระภาษีบำรุงท้องที่แทนลูกหนี้ (ลูกหนี้แม้จะถูกพิทักษ์ทรัพย์ก็ไม่ได้รับยกเว้นที่จะไม่ต้องเสียภาษี) (๒๔๕๕/๓๓) 5

เงื่อนไขหรือคุณสมบัติของเจ้าหนี้ ที่จะมีสิทธิยื่นคำขอรับชำระหนี้ (ม.๕๔) (ต่อ)

- จพท.ต้องเอาเงินในกองทส.ชำระหนี้ภายในเต็ม ๑๐๐%
- การเกิดขึ้น โดยผลของกฎหมายเช่นนี้เป็นอำนาจของจพท.จะต้องดำเนินการแทนลูกหนี้ เมื่อจพท. ดำเนินการโต้แย้งสิทธิของจก. เกี่ยวกับภายในรายนี้ โจทก์ย่อมมีสิทธิฟ้องให้รับผิดชอบได้ (๓๓๔/๒๕๓๔)
- หนี้ละเมิด: แม้หากการกระทำของลูกหนี้จะเป็นการละเมิดต่อโจทก์ แต่หนี้ดังกล่าวก็เกิดขึ้นภายหลังที่ศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว โจทก์ไม่อาจนำมายื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายตาม ม. ๒๗, ๕๑ และ ๕๔ โจทก์ชอบที่จะฟ้องลูกหนี้เป็นจำเลยโดยตรง จก.จะฟ้องจพท.เป็นจล.แทนลูกหนี้หาได้ไม่ (๔๘๕๑/๔๕)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๐๕-๓๔๐๗/๒๕๕๔

(ข้อสอบสมัย ๖๖)

ศาลล้มมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของ ล. ๑ เด็ดขาด โดยหาได้มี
บทกฎหมายใดบัญญัติว่าลูกจ้างของลูกหนี้หมดสิทธิที่จะทำงาน
ให้ลูกหนี้ต่อไปไม่ แม้ค่าจ้างค้างจ่าย สิ้นจ้างแทนการบอกกล่าว
ล่วงหน้า และค่าชดเชยที่กฎหมายแรงงานบังคับให้จำเลยที่ ๑
ต้องจ่ายให้ โจทก์ทั้งสามจะเป็นหนี้ที่เกิดขึ้นหลังจากศาลมีคำสั่ง
พิทักษ์ทรัพย์ของ ล. ๑ เด็ดขาด และไม่อาจขอรับชำระหนี้ได้
จำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้จัดการทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ จึงมีหน้าที่
ต้องเอาเงินของจำเลยที่ ๑ จ่ายแทนจำเลยที่ ๑ โจทก์ทั้งสามย่อมมี
อำนาจฟ้องจำเลยทั้งสอง

ข้อสอบ สมัย ๖๖: ศาลล้มมีคำสั่งพทของบริษัทอุคมสินทรัพย์ จำกัด ลูกหนี้ได้ขาดเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๔ แต่นายคำลูกจ้างยังคงทำงานที่บริษัทลูกหนี้ตลอดมาจนถึงวันที่ ๓๑ พ.ค. ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นวันที่จพท.ของลูกหนี้บอกเลิกการจ้าง ต่อมานายคำยื่นคำร้องต่อจพท. ขอให้ชำระค่าจ้างค้างจ่ายของเดือนม.ค. ถึง พ.ค. ๒๕๕๕ รวม ๕ เดือน เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท จพท.สอบสวนแล้วมีคำสั่งว่า ลูกหนี้ถูกพทคข. ตั้งแต่วันที่ ๓๐ ธ.ค. ๕๔ ย่อมหมดอำนาจที่จะดำเนินกิจการของตนอีกต่อไป นายคำหมดสิทธิที่จะทำงานให้ลูกหนี้ อีกทั้งค่าจ้างค้างจ่ายดังกล่าวเป็นหนี้ที่เกิดขึ้นภายหลังวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ จึงไม่อาจนำมาขอรับชำระหนี้ได้ ให้ยกคำร้องของนายคำ

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งของจพท.ดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ

การที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของบริษัทลูกหนี้เด็ดขาดทำให้ลห. หมดอำนาจที่จะดำเนินกิจการของตนเองอีกต่อไป แต่เจพท. ของลห. ย่อมมีอำนาจที่จะจัดการหรือกระทำการที่จำเป็นเพื่อให้ กิจการของลห. ที่ค้างอยู่เสร็จสิ้นไปตามม. ๒๒ (๑) และ ๒๔ โดยหาได้มีบทกฎหมายใดบัญญัติว่าลูกจ้างของลห. หมดสิทธิที่จะทำงานให้ลห. ซึ่งเป็นนายจ้างต่อไปไม่ แม้ค่าจ้างค้างจ่าย ดังกล่าวจะเป็นหนี้ที่เกิดขึ้นภายหลังวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ อันไม่อาจขอรับชำระหนี้ตาม ม. ๕๑ และ ๕๔ ได้ก็ตาม... →

ธงคำตอบ (ต่อ)

การที่นายดำยังคงทำงานที่บริษัท ลห.หลังจากลห.ถูกพิทักษ์
ทรัพย์ได้ขาดอีกนาน ๕ เดือน จนถึงวันที่จพท.บอกเลิกการจ้าง
เมื่อ จพท. เป็นผู้จัดการกิจการและทรัพย์สินแทนลูกหนี้ แล้วมี
หนี้ตามกฎหมายที่ต้องจ่ายเกิดขึ้น จพท.จึงมีหน้าที่ต้องเอาเงินจาก
กองทรัพย์สินของลห.ชำระค่าจ้างค้างจ่ายแก่นายดำ ดังนั้น
คำสั่งของจพท.ที่ยกคำร้องของนายดำจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย
(ฎ.๓๔๐๕-๓๔๐๗/๕๔)

เงื่อนไขหรือคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ ที่จะมีสิทธิยื่นคำขอรับชำระหนี้ (ม.๕๔)

- ประเด็นเช็คลงวันที่ล่วงหน้า ถ้าได้มีการส่งจ่ายเช็คและส่งมอบให้แก่จ.ก่อนที่ล.จะถูกพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ถือได้ว่ามูลแห่งหนี้ได้เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ล.รับเงินไปและมอบเช็คลงวันที่ล่วงหน้า (๘๖๕/๑๐ (ประชุมใหญ่))
- ประเด็นหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งตัดสินหลังวันพิทักษ์ทรัพย์ แต่คำพิพากษานั้นได้แสดงถึงมูลหนี้เดิมอยู่แล้วว่าเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ย่อมถือได้ว่าหนี้ตามคำพิพากษาเกิดก่อน (๑๓๘๔/๒๕ (ประชุมใหญ่)) + ค่าฤชาธรรมเนียม [หน้า ๒๐๑-๓]

- ป.วิ.พ. มาตรา ๑๖๑ ให้คู่ความฝ่ายที่แพ้คดีเป็นผู้รับผิดชอบในชั้นที่สุดสำหรับค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง
- เพราะฉะนั้นเมื่อศาลมีคำพิพากษา วรรคสุดท้ายของคำพิพากษาจะมีถ้อยคำว่า ...กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทน โจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ...
- ความรับผิดชอบเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๖๑ เกิดขึ้นในวันที่ศาลมีคำพิพากษา เมื่อศาลพิพากษาหลังจากลูกหนี้ถูกพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ความรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมส่วนนี้ก็นำมาขอรับชำระไม่ได้ (๕๓๐๒/๓๓)

ถ้าหนี้นั้นเข้าเงื่อนไขของม. ๕๔(๑) หรือ (๒) ก็นำมาขอรับชำระหนี้ไม่ได้

- หนี้ที่ฟ้องร้องบังคับเป็นคดีแพ่งไม่ได้ก็นำมาขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายไม่ได้ เช่น การเช่าอสังหาริมทรัพย์ (ปพพ.ม.๕๓๘) กู้ยืมเงินกว่าสองพันบาทขึ้นไป (ม.๖๕๓) คำประกัน (ม.๖๘๐ ว.สอง)
- ศ.ฎีกาวินิจฉัยว่าหนี้ที่ขาดอายุความแล้วนำมาขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายไม่ได้ตาม ม. ๕๔ (๑) (๓๑/๒๒ และ ๑๘๒๒/๖๐)
- สำหรับชั้นขอรับชำระหนี้ตาม ม.๕๔ แม้ลูกหนี้ไม่ได้ให้การต่อสู้ในชั้นพิจารณาคดีล้มละลายก็ยังมีสิทธิยกชั้นต่อสู้ในชั้นตรวจคำขอรับชำระหนี้ตามม.๑๐๔ (เดิม) หรือชั้นพิจารณาและทำความเข้าใจคำขอรับชำระหนี้ตามม.๑๐๕ (เดิม) ได้ จพท.เองก็ต่อสู้แทนลห. โดยอาศัยอำนาจตามม. ๒๒(๓), ๑๐๕ (เดิม) เสนอศาลให้ยกคำขอรับชำระหนี้ได้เช่นเดียวกัน (๒๐๐๓/๒๕๒๘ (ประชุมใหญ่) และ ๓๕๖๐/๒๕๔๖)

- หนีตามคำพิพากษาที่ล่วงเลยระยะเวลาบังคับคดีตาม ป.วิ.พ. ม. ๒๗๑ (เดิม) ต้องห้ามมิให้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ตาม ม. ๕๑ (๑๖๑๕/๓๔)
- ถ้าวางฟ้องคดีแพ่งหรือคดีล้มก็ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง ระยะเวลาที่ล่วงไปก่อนนั้นไม่นับเข้าในอายุความตาม ม.๑๕๓/๑๕ ไม่ต้องห้ามตาม ม. ๕๔(๑) (๕๓๕๘/๕๘)

ม.๕๔ (๒)

พิมพ์ครั้งที่ ๘

มกราคม ๒๕๖๖

คำอธิบาย กฎหมายล้มละลาย

- ☉ การดำเนินคดีล้มละลาย
- ☉ กระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ รวมถึงลูกหนี้ที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ปรับปรุงแก้ไขตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๖๑)

ธีพ จุลมนต์ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ดร.กนก จุลมนต์ ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น
ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

พิมพ์ครั้งที่ 4

ภาษาอังกฤษ สำหรับ นักกฎหมาย

English for Lawyers

สำหรับนิสิตนักศึกษากฎหมายทุกระดับรวมทั้งชั้นเนติบัณฑิตและ
ผู้เตรียมตัวสอบเข้ารับราชการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาและอัยการ
ผู้ช่วยทุกสนาม

ดร.กนก จุลมนต์

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

ดร.สุธาทิพย์ จุลมนต์ ทัศนชัยกุล

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

คำนำ

(พิมพ์ครั้งที่ 4)

การพิมพ์ครั้งที่ 4 ผู้เขียนทั้งสองได้เพิ่มเติมเนื้อหา ได้แก่

- 1) ข้อสอบภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายความรู้ชั้นเนติบัณฑิต สมัยที่ 74 (สอบ 15 พฤษภาคม 2565)
- 2) ข้อสอบแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามเล็ก) (สอบ 26 มิถุนายน 2565)
- 3) ข้อสอบแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามเล็ก) (สอบ 26 มิถุนายน 2565)
- 4) ข้อสอบการอ่านจับใจความผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามเล็ก) (สอบ 26 มิถุนายน 2565)
- 5) ข้อสอบแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามใหญ่) (สอบ 12 กุมภาพันธ์ 2565) และ
- 6) ข้อสอบแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามใหญ่) (สอบ 12 กุมภาพันธ์ 2565)

ทั้งได้ปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาเดิมจากการพิมพ์สามครั้งแรกด้วย

ผู้เขียนทั้งสองคนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการ
ศึกษาวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายที่มีส่วนช่วยให้ นิสิต นักศึกษา และผู้เตรียมตัวสอบ
วิชาภาษาอังกฤษในสนามต่างๆ สามารถทำความเข้าใจข้อนี้ได้ดีและสอบผ่านการสอบคัดเลือก
หรือการทดสอบความรู้ในสนามต่างๆ ตามที่ผู้ใช้หนังสือเล่มนี้ตั้งเป้าหมายไว้

ดร.กนก จุลมนต์ และ ดร.สุธาทิพย์ จุลมนต์ ทัศนชัยกุล
ธันวาคม 2565